

LUXEMBOURG

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 62/08

9 september 2008

Arrest van het Hof van Justitie in gevoegde zaken C-120/06 P en C-121/06 P

Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio SpA en Fabbrica italiana accumulatori motocarri Montecchio Technologies LLC (FIAMM) en Giorgio Fedon & Figli SpA en Fedon America, Inc. (Fedon) / Raad en Commissie

DE GEMEENSCHAP IS NIET GEHOUDEN TOT VERGOEDING VAN SCHADE DIE VOORTVLOEIT UIT EEN EVENTUELE SCHENDING VAN DE WTO-OVEREENKOMSTEN DOOR HAAR ORGANEN

Het Gerecht heeft blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door het bestaan vast te stellen van een regime van niet-contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap ter zake van de rechtmatige uitoefening van haar normatieve activiteiten.

De overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) strekt tot vermindering van de douanetarieven en van de andere handelsbelemmeringen tussen de overeenkomstsluitende partijen. In 1993 heeft de Raad een verordening vastgesteld houdende vaststelling van gemeenschappelijke regels voor de lidstaten voor de invoer van bananen.¹ Deze verordening voorzag in preferentiële bepalingen voor bananen van oorsprong uit bepaalde staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan. Verschillende WTO-leden, waaronder de Verenigde Staten van Amerika, hebben klacht ingediend bij het Orgaan voor Geschillenbeslechting van de WTO (DSB), dat heeft geoordeeld dat de communautaire invoerregeling voor bananen onverenigbaar was met de WTO-overeenkomsten.

In 1998 heeft de Raad een nieuwe verordening tot wijziging van deze regeling vastgesteld.

Aangezien het DSB van oordeel was dat deze nieuwe regeling nog steeds onverenigbaar was met de WTO-overeenkomsten, heeft het de Verenigde Staten, op hun verzoek, machtiging verleend om over de invoer van bepaalde goederen uit de Gemeenschap aanvullende douanerechten voor een jaarlijks handelsvolume van 191,4 miljoen USD te heffen.²

¹ Verordening (EEG) nr. 404/93 van de Raad van 13 februari 1993 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector bananen (PB L 47, blz. 1).

² In 2001 heeft de Gemeenschap de communautaire handelsregeling voor bananen gewijzigd bij verordening (EG) nr. 216/2001 van de Raad van 29 januari 2001 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 404/93 (PB L 31, blz. 2). De Verenigde Staten van Amerika hebben de toepassing van hun aanvullend douanerecht geschorst. Vanaf 1 juli 2001 zijn hun invoerrechten tot de oorspronkelijke tarieven verlaagd.

Zes in de Europese Unie gevestigde ondernemingen hebben het Gerecht van eerste aanleg verzocht de Commissie en de Raad te veroordelen tot vergoeding van de schade die zij zouden hebben geleden door de toepassing van de Amerikaanse vergeldingsmaatregelen op hun uitvoer naar de Verenigde Staten.

Het Gerecht heeft deze beroepen ongegrond verklaard.³ Het Gerecht heeft erop gewezen dat de WTO-overeenkomsten niet behoren tot de normen waaraan de gemeenschapsrechter de wettigheid van handelingen van de gemeenschapsinstellingen toetst, zodat in casu niet kon worden aangetoond dat de aan de Raad en de Commissie verweten gedraging onwettig is. Met betrekking tot de regeling inzake de aansprakelijkheid van de Gemeenschap, zelfs zonder onrechtmatige gedraging van haar organen, heeft het Gerecht geoordeeld dat indien de onrechtmatigheid van de gedraging van de instellingen niet kan worden aangetoond, de ondernemingen die een onevenredig deel van de uit de gedraging van de gemeenschapsinstellingen voortvloeiende lasten dragen, onder bepaalde voorwaarden een schadevergoeding kunnen krijgen. Daar de voorwaarde inzake het bijzondere en abnormale karakter van de schade echter niet was vervuld, heeft het Gerecht de aansprakelijkheidsvorderingen afgewezen.

Twee Italiaanse ondernemingen en hun Amerikaanse dochterondernemingen, FIAMM en FIAMM Technologies alsmede G. Fedon & Figli SpA en Fedon America, Inc, die in de sector van de stationaire accu's respectievelijk in die van de brillendozen en van de accessoires actief zijn, verzoeken het Hof de arresten van het Gerecht die op hen betrekking hebben, te vernietigen.

Het Hof bevestigt in de eerste plaats dat het Gerecht terecht heeft geoordeeld dat de gemeenschapsrechter in casu de wettigheid van de gedragingen van de gemeenschapsinstellingen niet kan toetsen aan de WTO-regels en de uitspraak van het DSB, ook niet wanneer dit geschiedt met het oog op het verkrijgen van een schadevergoeding.

Het Hof wijst er bovendien op dat het met name heeft geoordeeld dat de Gemeenschap ter zake van een normatieve handeling die economische beleidskeuzen impliceert, slechts aansprakelijk kan worden gesteld wanneer er sprake is van een voldoende gekwalificeerde schending van een hogere rechtsregel die particulieren beschermt en hen rechten verleent.

Het Hof stelt eveneens vast dat het beginsel van de aansprakelijkheid van de Gemeenschap ter zake van een onrechtmatige gedraging van haar instellingen een uitdrukking vormt van het algemeen beginsel dat deel uitmaakt van de rechtsstelsels van de lidstaten, dat een onwettig gedrag de verplichting meebrengt de veroorzaakte schade te vergoeden, maar dat een dergelijke convergentie van de rechtsstelsels van de lidstaten niet is aangetoond met betrekking tot het bestaan van een aansprakelijkheidsbeginsel ter zake van een rechtmatig optreden van de overheid, met name wanneer dit normatief van aard is.

Het Hof besluit dat **het gemeenschapsrecht in zijn huidige stand niet voorziet in een regeling op grond waarvan de Gemeenschap aansprakelijk kan worden gesteld voor haar normatief optreden in een situatie waarin de mogelijke onverenigbaarheid van een dergelijk gedrag met de WTO-overeenkomsten niet kan worden ingeroepen voor de gemeenschapsrechter.**

Daarenboven verduidelijkt het Hof dat een normatieve gemeenschapshandeling waarvan de toepassing beperkingen van het eigendomsrecht en van de vrije uitoefening van een beroepsactiviteit met zich brengt, de niet-contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap

---

³ Zie met name arresten van 14 december 2005, FIAMM en FIAMM Technologies/Raad en Commissie (T-69/00, Jurispr. blz. II-5393) en Fedon & Figli e.a./Raad en Commissie (T-135/01).

zou kunnen doen ontstaan wanneer die handeling deze rechten op onevenredige en onduidbare wijze in hun kern aantast, op grond dat, in voorkomend geval, niet is voorzien in een passende schadevergoeding tot voorkoming of herstel van de voormelde aantasting.

Een marktdeelnemer kan echter geen eigendomsrecht doen gelden op een marktaandeel dat hij op een bepaald tijdstip in handen had, aangezien dit marktaandeel slechts een voorbijgaande economische positie is, die is blootgesteld aan de risico's van een wijziging van omstandigheden. Zo mogen de waarborgen ontleend aan het eigendomsrecht of aan het algemene beginsel dat de vrije uitoefening van een beroep waarborgt, niet worden uitgebreid tot de bescherming van de belangen of kansen van de handel, welke wisselvalligheid voor de economische werkzaamheid wezenlijk is. Een marktdeelnemer wiens activiteit in de uitvoer naar een derde land bestaat, moet er zich dus met name van bewust zijn dat deze activiteit kan worden belemmerd ten gevolge van verscheidene omstandigheden, waaronder de mogelijkheid dat dit derde land maatregelen tot schorsing van tariefconcessies vaststelt overeenkomstig de voorwaarden waarin de WTO-overeenkomsten voorzien.

Van oordeel dat uit de overwegingen van de bestreden arresten van het Gerecht een schending van het gemeenschapsrecht blijkt, maar dat het dictum ervan op andere rechtsgronden gerechtvaardigd voorkomt, **verwerpt het Hof de hogere voorzieningen.**

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: EN FR DE EL ES HU IT NL PL

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-120/06>

P

vanaf ongeveer 12.00 uur.

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988